

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
hová az előfizetési összegek, valamint
a kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM: A vasárnapi munkaszünetéről. — Egyről-másról. — Vegyes hírek. — Árlejéti hirdelmény.

A vasárnapi munkaszünetről.

Nincs kellemetlenebb valami, mint egy elintézett ügyről pro és contra beszélni, miután az így is, úgy is el van intézve. Mégis pl. a vasárnapi munkaszünet kérdése, melyet a miniszterium már megoldottnak vél, még mindig vitatkozás, megbeszélés tárgyát képezi.

Ez az oka annak, hogy még mindig kényszerülve vagyunk e tárgyról beszélni.

A vasárnapi munkaszünetet behozták, minden dohányárus vasárnap délután becsukhatja, vagy nyitva tarthatja üzletét, amint éppen jól esik. Van ennél liberálisabb, korrektebb rendelet? Sok dohányárus azt mondja, hogy van. Úgy találják, hogy a pénzügyminiszter kényszerítsen minden árust arra, hogy üzletét vasárnap zárva tartsa. Vajjon miért? Nos, hát egyszerűen azért, mert nem nézhetik azt, hogy a szomszédos árus sétál, amikor ők késő estig dolgoznak. Az árusokat kényszeríteni kell arra, hogy vasárnap sétáljanak. Ez azonban a türelmetlenség netovábbja.

Amíg meg volt tiltva a zárás, egy csomó asszony, fiatal lány volt, akik egészségüket tönkretették, mert nem volt egy pár órájuk a héten, melyen szabadok lettek volna s sétálhattak volna. Éveken át küzdöttünk azért, hogy a dohányárusoknak a hét befejezésével néhány óra szabad idejük legyen. Öszintén megvallva, mi is azért küzdöttünk, hogy a vasárnapi munkaszünet ne legyen kötelező, hanem mindenki szabad akarattól függően az, hogy üzletét nyitva tartsa, vagy becsukja.

Mi azért ajánlottuk eme megoldási módozatot, mert éppen azon dohányárusok, akik tisztán üzletükből élnek, minden garasra rá lévén szorulva, előreláthatólag nyitva tartják üzletüket. Szükségük van minden garasra épp úgy, mint a friss levegőre, sőt valószínű, hogy a legtöbbje meg sem élhetne, ha vasárnap délután be kellene zárni üzletét. Egy szempont megítélésénél fő az, hogy tekintetbe vegyük a mások érdekeit is, nemcsak a magunkét. Hisz valószínű, hogy ha a munkaszünet kötelezővé tétetnék, a dohányosok szivar- és cigaretta-szükségleteiket már délelőtt beszereznék, csak az a kérdés, hogy hol? S ezen pontnál téved a legtöbb dohányárus. Mert feltéve, hogy a vasárnap délután sétálók nagyrésze már délelőtt sze-

rezné be ebbeli szükségleteit, mi történnék azon árusokkal, kik az Andrássy-uton, Kerepesi-uton, a körutakon, vagy Buda forgalmasabb utain vannak? S mit csinálnának ama nyári dohányárusok nagyrésze, kiknek egyetlen forgalmasabb napja a vasárnap, s annak is a legjobb része a délután. Ezeknek nem lenne segítve, ha a publikum minden zsebe teli is volna tömve vasárnap délután szivarral. Az árusok egyrésze, akik a kötelező munkaszünetet akarják, persze már délelőtt megcsinálják üzletüket, míg a másik, nagyobb rész, akiknek üzletmenete a sétálótól függ, bámulhatnák szerencsés kollégáikat. Hogy ez mit jelentene, könnyű elgondolni, ha tekintetbe vesszük, hogy vasárnap délután átlag az árusok 150—200 koronát vesznek be, vasárnap pedig van egy évben 52, ez tehát 8—10.000 korona kevesebb jövedelmet jelentene. Lemondhat a dohányárus erről a jövedelemről? Megengedheti-e magának azt a luxust, hogy vasárnap délután sétáljon? Látjuk, hogy vasárnap délután csak azok az árusok kívánják a kötelező munkaszünetet, kiknek úgy sincs ekkor semmi dolguk, s ahol a vasárnap délután szép pár forintot jelent, ott nyitva is van mindig. Mi magunk is a presszió egy nemének tartanók, ha behoznák a kötelező munkaszünetet s kényszerítenék minden árust arra, hogy üzletét zárva tartsa. Hisz nem is kívánhatja senki, hogy egy darab kenyérrel kevesebb jusson rá azért, mert a másik társa egy bizonyos időben sétálni akar. Ha valakinek szüksége van a pihenésre, pihenjen, még ki is rándulhat, de ne kényszerítsen azért másokat is arra, hogy azok is sétáljanak, amikor nekik arra sem kedvük, sem pedig idejük nincsen.

Bécsben például már rég harcznak a dohányárusok azért, hogy vasárnap délután üzletüket nyitva tarthassák, a személyzet természetesen azért küzd, hogy zárva maradjon az üzlet. Itt ismét küzdést látunk érdekekért, nem pedig a jogért. Ami jól esik az egyiknek, az esetleg fájhat a másiknak. Bécsben az árusok felváltva nyitva tarthatnak, s ezt azért engedélyezték, hogy megfeleljenek lehetőleg minden követelménynek, mi azonban mindazonáltal sokkal célirányosabbnak tartjuk a nálunk divó fakultatív munkaszünetet. Az árus kénye-kedvére van bízva, hogy vasárnap délutánját friss, ózondus léghen, vagy a poros

trafikban töltheti. Senkisémm zavarja, teheti, amint akarja. Nem hiszszük, hogy van józanul gondolkodó ember, aki azért panaszkodnék, hogy szabadságot élvezhet.

A tavasz közeledtével mindenki a szabadba vágyódik, s tanácsolhatjuk is minden dohányárusnak, hogy ha csak teheti, zárja be üzletét vasárnap délután.

A legtöbbnek azért nem tartják üzleteiket csukva, mert a szomszédja sem zár. Tegye mindenki azt, ami jól esik, tekintet nélkül arra, hogy mások mit tesznek. Mindenütt van ok a zárásra, avagy nyitva tartásra. Mi leginkább óhajtanók, hogy minden dohányárus legalább a hét egy napján szabad legyen. Igen könnyen keresztül is vihető a dolog, mert, ha a jelentékenyebb árusok üzletüket bezárják, a többiek bizonyára utánuk mennek. Akinél azonban életkérdés, hogy vasárnap délután nyitva tartsa üzletét, kiknek ez a főnapjuk, annak engedjék meg az árusok, hogy üzletüket nyitva tarthassák, mert hisz az illetők nem saját mulattatásukra tartják nyitva áruházaikat.

Egyről-másról.

Lapunk más részén hírt adtunk egy tényről, melyre vonatkozólag igen sok szóbeli és írásbeli panaszt kaptunk, s ez a »hölgy«-cigaretetk forgalmának csökkenése.

Ha a dohányjövőkék bármely érdekelt személyiségével beszéltem s véletlenül cigarettáinkra terelődött a beszéd, igen gyakran kénytelen voltam egy s más hibát felfedni s szánását kérni, azonban a beszéd vége mindig az volt: »De, uram, mit szól ön a »hölgy«-cigaretetkainkhoz? S nekem be kellett látnom, hogy ez hatalmas érv, olyan, amely számokkal igazolja önmagát. Az ország egész cigarettafogyasztásának egy tetemes részét ez a cigarettafaj képezte. S miért? A felelet igen egyszerű: jó dohánnyal készült, elég olcsó áru cigarettá, mely legjobban megfelel a közönség ízlésének.

Most pedig az ország minden részéről kapjuk a hírt, hogy a »hölgy«-cigaretta forgalma csökken. Nos, hát itt valami bajnak kell lenni. Vizsgáljuk csak! Az ára ugyanaz maradt, ami volt, a gyárak ugyanazon vezetőkkel, munkásokkal szintén nem változtak, már most csak az anyag kérdése van hátra. Az anyag minősége természetesen változhatik, de abban a pillanatban, amikor annyira rosszabbodik, hogy a publikum ezt egyértelműleg észreveszi, akkor baj van!

A »hölgy«-cigarettahoz bizonyos meghatározott dohánykeveréket vesznek, amely keverék természetesen a monopólium üzleti titka. Ez a keverék eddig hosszú időn át ugyanaz maradt, itt tehát nem rejlik a hiba, de úgy látszik a keverékhez használt dohány minősége nem jó, ez már aztán baj. Körülbelül minden dohányfajtának van olcsóbb, azaz rosszabb és drá-

gább, azaz jobb minősége, a «hölgy»-cigarettákhoz tehát, azt képzelve, hogy az úgy is fog, olcsóbb, azaz rosszabb minőséget használnak. Ez a logikai tétel aztán egyszerre megfosztja magát, a «hölgy» fogyasztása csökken. Lassan, arányosan, de — biztosan!

Ha már most az olcsóbb minőséget felhasználják a «hölgy»-nél, mi történik a drágább, azaz jobb minőséggel? A felelet után kutató elég természetes és észszerű választ nyerhet, ha látja azt a látást és a monopóliumot megerősítő munkát, melyet a cigarettáink kivitele érdekében kifejt. Igazán dicsőretreméltó, hogy dohányársainknak külföldön piacot akarnak megszerezni, de tekintve a viszonyokat, ezünkbe jut ama régi mondás, hogy: sokat akar a szarka, stb.

Mert ez a mondás jelen helyzetre feltűnően illik. A dohányjövődék ugyanis szerződést köt egy részvénytársasággal, a cigaretták külföldre való szállítására és — nincs elég cigarettagyára a belföldi árak elkészítésére sem, így tehát nem győzi a munkát. A részvénytársaság pedig nem tud elegendő piacot teremteni a mi amugy is nehezen előállítható cigarettáinknak. Hát akkor miért mindez? Mire való ez az erőlködés?

A külföldi exportra szánt cigaretták anyaga, kiállítás mintaszere, s ha ezt az anyagot és munkaerőt felhasználják a belföldi gyártásra, milyen lenne az eredmény? Meggyőződésem, hogy a jobb anyagot ezekhez az exportárakhoz használják fel, s így megrövidítik a belföldet, haszon pedig az egész vonalon mindebből édeskevés van, miután a külföldön a mi gyártmányainkat nem igen kedvelik.

Helyes dolog, hogy magyar dohányból készült cigarettáinkat kiviszik, de a külföldi jobb minőségű dohányokat csak használják fel a mi cigarettáinkhoz.

Sokkal nagyobb örömmel konstatáljuk azt a tényt, melyet szintén jelentettek nekünk, hogy t. i. a szomolnoki dohánygyár ötös kuba (E) szivarjai minden tekintetben mintaszere. A dohányárusok alig győzik a sok megrendelést. A szivarok alakja, színe, minősége teljesen kielégítő.

H. N.

Vegyes hírek.

A hölgy-cigaretták forgalmának csökkenése. Tíz év óta a legkeresettebb cigarettafaj a «hölgy», s mindenki azon a véleményen volt, hogy a legjobb cigarettája a monopóliumnak. Most egyszerre mindenfelől tudósítanak bennünket, hogy minőségük rosszabb lett, minnek egyes következménye az, hogy forgalmuk csökken.

Érdekes volna megtudni, vajon tényleg a gyártásban rejlik-e a hiba, vagy pedig a publikum pillanatnyi szeszélye okozta-e ezen forgalomcsökkenést. Természetes, ezt nehéz konstatálni, mert egy csomó ember nézete egyszerre megváltozhatik, de az egész publikumé, ez már meggondolandó. Ha a «hölgy» forgalmi csökkenése csak bizonyos vidékeken volna észlelhető, érthető volna, de az egész országban észlelhető ez, s ennek oka csak valamely dohányfajta rossz-ságában rejlik, melyet a «hölgy»-hez felhasználáltak.

A «hölgy»-szivarka csökkenése a «hercegovina» forgalma növekedését vonta maga után. Ebből viszont az következne, hogy a «hercegovina» most jobb minőségű, ez azonban nem bizonyos, mert ez lehet természetes következménye annak is, hogy a «hölgy»-et, mely ugyanolyan áru, kevésbé veszik.

Bármint is legyen azonban a dolog, a «hölgy»-cigaretta dicsősége letűnőfélben van, mert ha egy cigarettafaj forgalma alábbszáll, az aztán rohamosan csökken. A dohányjövődéknek pedig érdekében áll, hogy ezen forgalomcsökkenés okát kikutassa. Proponáljuk tehát, hogy a «hölgy»-cigaretta dohánykeverékét változtassák meg és hozzák azonnal forgalomba, hogy megtudjuk, vajon nem-e csak a publikum szeszélyével van dolgunk?

Szultán-cigaretták. A szultán-cigaretták, melyek legközelebb ötösével csomagolva jelennek meg a dohány-árudákban, valószínűleg igen sok bajt fognak okozni a dohányraktárakban és dohány-nagyárudákban, mert az áru ki-szolgáltatásánál a csomagok megszámolása sok időt és fáradságot fog igénybe venni. Ha már semmiképpen sem kerülhető ki ez az ötös csomagolás, úgy husz ilyen csomagot kell egy pa-

pirba tenni, vagy spárgával összekötni; nagyon sok úgy a dohányraktárakban, mint pedig a dohány-nagyárudákban a dolog, így tehát majdnem lehetetlen, hogy ezekkel a kis csomagokkal ne történék valami. Kérjük a dohányjövődék központi igazgatóságát, vennék ezt figyelembe!

Amerikai gyorsaság. Kibelen kaptak az alábbi érdekes hírt: New-Yorkban, ahol tudvalegyően az összes dohánygyárak a trust-höz tartoznak, a Broadway és V. Ave. sarkán van az United Cigar Stores Co., vagyis a trust üzlethelyisége. Az üzlet maga a lehető legóriásibb arányu. A 23 emelet magas ház 6 emeletét és teljes földszintjét foglalja el. A helyiség a sarkon lévén, amolyan nagyobb kiszögellés, nagy a szél is. Szombaton este az üzlet óriási kirakatában ismeretlen okból tűz ütött ki, mely a nagy lé-luzam következtében igen gyorsan harapódzott el. Kis idő alatt az egész kirakat egy tüztenger volt. Elhamvadtak az illatos havannák, egyiptomi és angol cigaretták, s mire a tűzoltóság megérkezett, az óriási üzlet nagy pusztulás színhelye volt. A tűzoltók munkája háromnegyed óráig tartott s a tüzet teljesen lokalizálták s végre eloltották. Ez történt délután fél öt órakor. Ekkor gyorsan kőművesekért, asztalosokért, díszítőkért küldtek és este 7 órakor a Broadway és V. Ave. közönsége (New-York legelőkelőbb publikuma) semmit sem vett észre abból, hogy az üzlet 2 és fél órával ezelőtt milyen borzasztó tűz színhelye volt. A kirakat ismét a régi módon helyre volt állítva s telve volt ismét, mint ezáltal, Henry Clay, Uppmann, Nestor stb. legjobb s legszebb gyártmányával.

A hírt magát csak az érdekesség szempont-jából említjük meg, lévén az a tény, hogy egy elhamvadt üzletet 2 és fél óra alatt teljesen restaurálnak, a mi fogalmaink szerint talán kissé csodás, de ne feledjük el, hogy Amerikában az idő pénz és ott nem érnek rá előbb napokon át sopánkodni, heteken, sőt hónapokon át tűz-vizsgálatot tartani, megint újabb futkosás után pár hét múlva a restaurálási engedélyt megadni. Ők a tényt magát látták, az üzlet égett, mi sem természetesebb tehát, hogy a tüzet eloltották s az üzletet ismét a rendes mederbe terelték, restaurálták s ami a fő, nem igyekeztek számalomgerjesztés céljából ezt a publikummal tudatni. A közönség legnagyobb része, kivéve azokat, akik jelen voltak, nem is tudtak a dologról.

A szomolnoki gyár ötös (E) Cuba-szivarjai a jószágokkal s szépségükkel általános feltűnést keltek.

Egy csehországi üveggvár szivar- és szivarka-szipkákat készít, természetesen — üvegből. A szipkák igen praktikusak, mert nem kapnak szagot s amellet még igen olcsók is. Figyelmeztetjük erre hazai üveggvárainkat, szép kiállítás s talán még olcsóbban előállított szipkákkal legyőzhetnék az osztrák konkurencziát.

A fiumei gyár által készített «Hercegovina» cigaretták most kitűnő. A fogyasztása nagyon növekszik, természetesen a «Hölgy» rovására. Mi úgy gondoljuk, hogy a csomót akkép kellene megoldani, hogy a «Hercegovina» maradjon ilyen jó, míg a «Hölgy» szivarka legyen ilyen jó!

A Princessas-cigaretták hamisítóját végre elfogták egy Krausz nevű személyében. Lakásán több száz skatulya hamisított Princessast találtak. A dohányjövődék igazán gondolkodhatnék azon, hogy a cigarettákat miképp lehetne úgy készíteni, hogy azok hamisítása lehetetlen legyen.

A budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóságtól. 1913/IV. 1904.

Árlejtési hirdetés.

A budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezzel közhírré tétetik, hogy lemondás folytán üresedésbe jött kiskunfélegyházi dohány-nagyáruda kezelésének biztosítása végett írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

A kiskunfélegyházi dohány-nagyáruda, mely-lyel közönséges, különlegességi dohány, valódi havanna szivarok, valamint a bélyeg és váltó-írlapok kicsinyben eladása s össze van kötve, és mely dohány-nagyáruda 88 kisárudát lát el készlettel, a szegedi dohányraktárból szerzi be készletét.

A dohányárudának 1903. évi január hó 1-től

1903. évi december hó 31-ig volt évi forgalma kettőszázötvenháromezerhatszázhat korona négy fillér és pedig

a) a saját üzletében kicsinyben eladott bur-nót és dohány gyártmány 18.654 kor. 90 fillér, b) a hozzáultalt kisárusoknak kiszolgáltatót 182.982 kor. 82 fillér, c) különlegességi áruforgalom 12.068 kor. 32 fillér, összesen 213.706 kor. 04 fillér.

A kimutatott 18.654 kor. 90 fillér saját üzle-tében eladott dohánygyártmányokban befoglal-tatik 1880 kor. mérsékelt áru pipadohány.

Az utolsó dohány-nagyárus 1.2 százalék tőz-sdíjat élvezett a közönséges dohánygyártmányok után, 3 százalékot a különlegességi dohánygyárt-mányok után.

A kincstár az árudának bizonyos összegben meghatározott jövedelmet nem biztosít.

A valódi havanna szivarok nagyban való el-adásától 1.5 százalék legmagasabb tőzsdíj jár.

Vállalkozó köteles a fogyasztási viszonyoknak megfelelő 8 napi tartalékkészletet minden időben érintetlen állapotban tartani.

Versenyzők tartoznak bánatpénz fejében 4000 koronában megállapított állandó dohány-készlet értékének 10 százalékát, azaz 400 koronát a csatlót mintá szerinti szerkesztendő 1 koronás bélyeggel ellátandó lepecsételt ajánlatához vagy készpénzben mellékelni, vagy pedig ezen össze-get valamely kincstári pénztárnál letenni és az erről szóló nyugtán az említett ajánlatához csatolni. Olyan ajánlatok, melyek kellőképpen felsze-relve nincsenek, vagy más pályázók ajánlatára hivatkoznak, ugyszintén elküvé benyújtott, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Távirati ajánlatok el nem fogadhatnak.

A versenytárgyalásban részt nem vehetnek, akik a törvény értelmében szerződéskötésre nem képesek, vagy büntény, csempészet, vagy más-nemű jövedéki kihágások miatt ítéltettek, vagy az alól bizonyítékok hiánya miatt mentettek fel.

Továbbá kizártnak azon egyedürségi tár-gyak azon volt eladói, akik az üzletből büntetés-ként elmarasztaltak.

Ha ezen akadályok egy-ke, vagy másika csak az üzlet átadása után jutna a hatóság tudomására, a pénzügyi hatóságnak jogában áll az eladási engedélyt azonnal megvonni, illetve a nagyárudát felmondani. A nagyáruda elnyerésére annak lehet kilitása, aki a százalékokban kife-jezendő legkisebb tőzsbért igényli, határozottan kijelentetik azonban, hogy az ajánlatok közötti szabad választás jogát a kir. kincstár fentartja magának.

Azon versenyzők bánatpénzei, kiknek aján-lata el nem fogadták, a tárgyalás befejezése után vissza fog adatni, az elfogadott ajánlat bán-atpénze pedig csak az érintetlen tartalékkészlet beszerzése után fog visszaadatni.

Ha vállalkozó a dohány-nagyárudát az át-vételre kitűzött határidőben át nem veszi, vagy később ajánlatától önként visszalép, bánatpénzt elveszti és a dohány-nagyáruda kezelésének be-töltése végett újabb árlejtés fog kiíratni.

Az ajánlatok, melyekhez a pályázók nagy-korúságát, erkölcsiségét, vagyoni állapotát és fedetlen előéletét igazoló hatósági bizonylatok csatolandók, 1904. évi márczius hó 7-ik napjána-k délelőtti 10 óráig ezen kir. pénzügyigaz-gatóság főnökéhez nyújtandók be.

Budapest, 1904. évi február 19-én.

Vidéki nagyárudában elárusító,

ki a megrendelések és könyvvezetékben jártas, felvételik **április 1-ére.**

Ajánlatok e lap kiadóhivatalában kül-dendők, bizonyítványokkal együtt.

Elárusító kerestetik

dohány nagyáruda részére. Az illetőnek írásbeli munkát és könyvelést is kell vé-geznie. Ajánlatok

Singer és Lindenbaum, Nagyvárad,

czimre intézendők.

Segédszerkesztő: Heltai Nándor.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHEISSER UNGARNS.)

INHALT: Die Sonntagsruhe. — Vermischte Nachrichten.

Die Sonntagsruhe.

Es gibt nichts Schlimmeres, als über eine erledigte Frage zu sprechen, was doch logischerweise eigentlich sinn- und zwecklos ist. Allein, was nützt es, die Frage der Sonntagsruhe, die das Finanzministerium in der coulantesten Weise gelöst zu haben vermeint, bildet gleichwohl noch immer den Gegenstand der grössten Unzufriedenheit unter den Trafikanten.

Und darum sind wir gezwungen wieder einmal darüber zu sprechen.

Die Sonntagsruhe ist eingeführt: jeder Verschleisser kann an Sonntag Nachmittagen sein Geschäft sperren oder offen halten, wie es ihm eben beliebt. Kann es noch eine liberalere, korrektere Verordnung geben, als es diese ist? Viele Verschleisser sagen: ja. Sie meinen, dass der Finanzminister jeden Verschleisser zwingen soll sein Geschäft zu sperren. Warum? Nun, weil es ihnen nicht passt, dass der Nachbar arbeitet und sie selber spazieren gehen. Die Leute sollen gezwungen werden ebenfalls spazieren zu gehen. Wir halten das für die höchste Enduldsamkeit.

So lange es verboten war die Trafiklokale zu schliessen, so lange hat es eine Menge unglücklicher Frauen und Mädchen gegeben, die ihre Gesundheit insofern aufopfern mussten, weil sie auch nicht ein paar Stunden in der Woche zu ruhen vermochten. Wir kämpften jahrelang dafür, dass es den Trafikanten gestattet werde, ein paar Stunden in der Woche der Ruhe zu pflegen. Und offen gestanden, wir sind ebenfalls stets dafür eingetreten, dass die Sonntagsruhe nicht obligatorisch sei, sondern dass es Jedem frei stehen soll zu schliessen oder sein Geschäft offen zu halten.

Was uns für diesen Modus, als den einzig richtigen eintreten liess, bestand darin, dass es hier in der Hauptstadt gerade jene Trafikanten waren und sind, die ihr Geschäftslokal an Sonntagen offen halten wollen, jene Trafikanten, die ausschliesslich von ihren Geschäften leben, also auf jeden Kreuzer, der zu verdienen in Aussicht steht, angewiesen sind. Sie brauchen diesen Kreuzer ebenso und vielleicht noch nothwendiger, wie die frische Luft, die sie einathmen könnten, ja, viele von ihnen könnten vielleicht gar nicht existiren, wenn sie die Sonntag Nachmittage sperren müssten. Man darf niemals von seinem Standpunkte allein aus eine Sache betrachten, sondern muss auch in Kombination ziehen, wie der Andere daran wäre. Dass in dem Falle, wenn die Sonntagsruhe obligatorisch wäre, sich die Raucher schon am Vormittag mit Zigarren versehen würden, mag ja vielleicht richtig sein, es fragt sich nur, bei wem dann diese Zigarren gekauft werden.

Und eben darin steckt die falsche Ansicht, die viele Trafikanten in dieser Hinsicht hegen. Gesetzlich den Fall, es würden die Tausende Raucher, welche Nachmittag spazieren gehen, in der That schon Sonntag Vormittag ihren Bedarf einkaufen. Was hätten die vielen Hunderte von Verschleissern davon, die auf dem Ring, der Kerepesi-ut, der Andrassy-ut, ferner in den frequenten Strassen Ofens sich befinden? Und was sollten die armen Sommertrafikanten anfangen, die einzig und allein den Sonntag Nachmittag haben, sonst nichts? All diesen hunderten Trafikanten wäre blutwenig damit gedient, wenn das Publikum auch sämtliche Taschen mit Zigarren gefüllt hätte. Der eine Theil, nämlich jener, welcher dormalen für das obligatorische Schliessen der Geschäfte an Sonntag Nachmittagen ist, würde natürlich schon Vormittag sein Geschäftchen gemacht haben, dagegen der andere Theil, das ist jener, welcher bloss auf die Passage der Spaziergänger angewiesen ist, könnte das Nachsehen

haben. Was das heisst, das kann man leicht ermassen, wenn man berechnet, dass es 52 Sonntag Nachmittage gibt, an welchen jeweilig in fast jeder dieser Trafiken 150—200 Kronen vereinnahmt wird, daher es sich um eine Mindereinnahme von 8—10,000 Kronen handeln würde, wenn diese Geschäfte geschlossen wären.

Kann eine Tabakverschleisserin oder Tabakverschleisser auf diesen Konsum verzichten? Darf er sich das Vergnügen gönnen, an Sonntag Nachmittagen spazieren zu gehen? Man sieht, dass es bloss diejenigen Verschleisser sind, die an Sonntag Nachmittagen ohnehin nichts zu thun haben, welche die obligatorische Schliessung der Trafiken anstreben und dass dort, wo irgend ein Minderkonsum dadurch eintreten könnte, permanent offen gehalten wird. Durch die Verordnung bezüglich der Sonntagsruhe, welche der Finanzminister erlassen hatte, ist allen Interessen vollständig entsprochen worden. Und wahrlich, wir würden es als eine Art Pession betrachten, wenn das Schliessen der Geschäfte mittelst Zwang eingeführt worden wäre. Wie kommt auch ein armer Teufel dazu, ein Stück Brot weniger zu essen, weil der Andere der Ruhe pflegen will?

Ist einer ruhebedürftig, nun in Gottes Namen, es ist ihm ja gestattet spazieren zu gehen, oder eine Landpartie zu machen, mehr kann man ja nicht verlangen: dass der Andere aber ebenfalls mitthun muss, das sehen wir wahrlich nicht ein. Es geht eben nicht an, dass man in die Interessensphäre anderer Leute eingreift, weil es einem selbst so beliebt. In Oesterreich, namentlich in Wien, währt schon jahrelang ein Kampf der Trafikanten mit gegentheiliger Tendenz. Dort möchte Alles die Geschäfte offen haben, wenn auch nicht zu leugnen ist, dass die Bediensteten der Trafiken die obligatorische Schliessung der Geschäfte anstreben. Also wieder ein Kampf um Interessen und nicht um das Recht. Was dem Einen passt, passt dem Anderen nicht. Wie sollen sich die Behörden verhalten? Das Auskunftsmittel, welches man in Wien in dieser Sache befolgt, indem die Tabaktrafikanten abwechselungsweise ihre Geschäfte an Sonntagen schliessen, wurde ja auch nur deshalb ersonnen, damit möglichst allen Wünschen entsprochen werden kann. Wir halten eine derartige Manipulation für minder richtig, wie diejenige, wie sie bei uns ausgeübt und im Sinne der Ministerialverordnung über die Sonntagsruhe besteht.

Der Trafikant verfügt an Sonntag Nachmittagen über seine Freiheit, er kann thun, was er will, kann ruhen oder arbeiten, kann seine Zeit im grünen Walde, in wüzigter Luft, oder in dem engen, kleinen, staubigen Lokale verbringen, Niemand diktiert, Niemand belästigt ihn. Und hierin liegt auch Alles. Wir glauben kaum, dass es einen nüchtern denkenden Menschen gibt, der sich darüber beklagen wird, dass er die Freiheit genießt. Die Freiheit des Willens, die Freiheit das zu thun, was einem passt, diese Freiheit liebt Jeder. Merkwürdigerweise gibt es unter den Tabakverschleissern so viele, die nicht derselben Meinung sind.

Das Frühjahr naht und mit demselben gleichzeitig die Sehnsucht ins Freie zu gelangen. Wir begreifen das recht gut und würden auch jedem Tabakverschleisser anrathen, wenn es seine Mittel nur halbwegs gestatten, das Geschäft an Sonntag Nachmittagen zu schliessen. Lasse Jeder dabei den Nachbar aus dem Spiel, denn sehr häufig schliesst dieser sein Geschäftslokal nur aus dem Grunde nicht, weil er es nicht thut. Thue Jeder das, was ihm beliebt, ohne Rücksicht auf das, was Andere machen. Überall liegen die Verhältnisse anders,

überall sind Gründe für oder gegen die Schliessung vielfach vorhanden.

Wir wünschen sehnlichst, dass es sämtlichen Verschleissern ermöglicht sein könnte, einen Nachmittag in der Woche der Ruhe zu widmen. Durchführbar ist ja die Sache sehr leicht und wenn die bedeutenderen Tabakverschleisser ihre Geschäftslokale schliessen werden, dann werden ihnen ganz gewiss nach und nach auch die kleineren Geschäftsleute nachfolgen. Wo es aber, wie gesagt, eine Lebensfrage bildet, dass man den Sonntag zu Hilfe nimmt, ja, wo sogar dieser selbst den Hauptgeschäftstag bildet, dort sollten die Tabakverschleisser, schon aus Kollegialität und Rücksicht, eine etwa erzielte Mehreinnahme jedem Verschleisser, der es benötigt, neidlos gönnen. Wissen sie es ja selber recht gut, dass diese Verschleisser keineswegs zum Vergnügen in ihrem Geschäfte sitzen.

Vermischte Nachrichten.

Rückgang des Konsums der „Hölyg“-Zigarette. Zehn Jahre lang hielt sich die „Hölyg“-Zigarette als die begehrteste unter sämtlichen Zigarettenarten und allenthalben hiess es, dass sie die beste unter sämtlichen inländischen Erzeugnissen sei. Mit einmal findet man, dass ihre Qualität stark nachgelassen hat und das Resultat dieser Meinung drückt sich darin aus, dass ihr Konsum kontinuierlich sinkt.

Es wäre interessant zu erfahren, ob es faktisch ein Fehler der Fabrikation ist, welche diese Erscheinung hervorruft, oder, ob man es abermals mit einer zufälligen Laune des Publikums zu thun hat, jenes Publikums, das in seinen Anforderungen häufig unberechenbar ist. Freilich lässt sich dies schwer annehmen, denn am Ende kann wohl eine Anzahl Menschen ihre Geschmacksrichtung ändern, nicht aber alles. Wäre der Rückgang der „Hölyg“-Zigarette blos in irgend einer Stadt oder Gegend, oder nur zeitweilig zu bemerken, so könnte man füglich nach Gründen suchen. Nachdem aber wie gesagt, der Minderkonsum im ganzen Lande bemerkbar ist, muss wohl eine Sorte Tabak oder mehrere Sorten, welche für die „Hölyg“ nicht taugen, die Schuld tragen, dass man sie weit weniger verlangt.

Der Rückgang des Konsums der „Hölyg“ geschieht zum Vortheile der „Herzogovina“-Zigarette, deren Konsum steigt. Man könnte also annehmen, dass die Herzogovina besser geworden, in dessen Folge das Sinken der „Hölyg“ erdäglich wäre. Das ist wohl möglich, aber nicht wahrscheinlich; denn wenn eine Sorte zurückgeht, sei es aus welchem Grunde immer, so muss deshalb eine andere Sorte, die man hiefür kauft, noch nicht besser sein. Es kann dies ja als der natürliche Ersatz für den Nichtkonsum der einen Sorte gelten.

Doch sei dem wie immer. Mit der Herrlichkeit der „Hölyg“-Zigarette scheint es so ziemlich zu Ende zu gehen, denn wenn eine Sorte einmal im Rückgange begriffen ist, dann sinkt deren Konsum unaufhaltsam. Für die kön. ung. Tabak-Regie bildet es ein sehr grosses Interesse, die Motive eines derartigen Rückganges einer Sorte kennen zu lernen. Wir würden daher anrathen, in der Fabrikation, beziehungsweise den verwendeten Tabaken eine Aenderung eintreten zu lassen und die solcher Art verfertigten Zigaretten sofort in den Verkehr zu bringen. Es würde sich alsdann zeigen, ob das Publikum Verständniss für die Qualität einer Zigarette hat, oder ob es blossen Zufällen und Launen zuschreiben ist, wenn der Konsum eines Artikels zurückgeht.

Alapított 1856.

A Pojatzi-féle gyújtó a legjobb!

Számos év óta Magyarországon legjobban be van vezetve és mindenütt kapható!

Fl. Pojatzi & Comp.

es. és kir. szab. gyufagyárak

DEUTSCH-LANDSBERG.

Vidéki megrendelések közvetlenül Deutsch-Landsbergbe intézendők.

A világ egyedüli gyufagyára, amely az 1900. évi párisi világkiállításon két első díjjal lett kitüntetve, u. m. : XIV. csoport (Vegyipar.) „Grand Prix“ (legmagasabb kitüntetés). XVII. csoport (Kivitel.) Arany érem.

Főraktár kizárólag Budapest részére:

DARVAS S. és TÁRSA, V., Hold-utca 9. sz.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagyüz-
dében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

==== Feltűnő újdonság. ====

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.